

India, de andere reus in Azië

In dit themanummer van *Geografie* zetten we de schijnwerper op India – een land, of liever gezegd een subcontinent, dat ongemeen interessant is voor geografen. Vanwege de enorme urbanisatie, de tegenstellingen tussen arm en rijk, ecologische vraagstukken en haar groeiende economische en geopolitieke rol in de regio en wereldwijd.

India fascineert: het scoort hoog op topbestemmingen voor een *gap year* onder studenten, het trekt veel mensen op zoek naar spiritualiteit, anderen zijn gebiologeerd door de economische dynamiek van Mumbai of Bangalore, en weer anderen zijn begaan met de strijd van boeren en slumbewoners voor een beter bestaan. Het land heeft een geweldige omvang, een gigantische bevolking en een rijke beschaving, en bevindt zich in een boeiend overgangproces van in zichzelf gekeerde natie met grote tegenstellingen naar *global player*. Toch krijgt India in de media en het onderwijs minder aandacht dan je zou verwachten.

Serieuze partner

In de Koude Oorlog speelde India weliswaar een leidende rol in de beweging van ongebonden landen, maar het was vooral naar binnen

gericht. De min of meer gedwongen keus voor neoliberalisering van de economie, voor het ontwikkelen van kernwapens en voor het zich sterker profileren op het geopolitieke wereldtoneel maakt India een serieuze partner voor de andere grootmachten.

Wie mijmert over een multipolaire mondiale geopolitiek als alternatief voor een unipolaire wereld gedomineerd door de VS kan niet meer om India heen. Het land wordt een steeds invloedrijkere economische speler en een onmisbare partner voor mondiale terreurbestrijding en globaal klimaatbeleid. De Singaporese politicoloog Kishore Mahbubani ziet in zijn boek *The New Asian Hemisphere*, ook een prominente rol voor India weggelegd.

Maar telkens lijkt India in de schaduw te blijven van China, dat een soortgelijke ontwikkeling doormaakt. Sommige Indiërs zijn zich ook van deze schaduw bewust. Zoals de landelijke beweging 'i Watch India' – die haar basis in Mumbai heeft, hoe kan het anders. De website www.wakeupcall.org/index.php is bedoeld om India wakker te schudden en maakt een vergelijking tussen India en China. De achterstand van India op China wordt geschetst aan de hand van het hoge geboortecijfer, de povere alfabetisering en gezondheidszorg, het geringe aandeel van het midden- en kleinbedrijf in de werkgelegenheid, de lagere

Het land is een onmisbare partner voor mondiale terreurbestrijding en globaal klimaatbeleid

Foto boven: In januari 2008 presenteerde het Indiase bedrijfsconglomeraat Tata de goedkoopste auto ter wereld: de Nano. Het is een kleine 4-zitter die het doorsnee Indiase gezin veilig en droog van A naar B moet brengen.

Foto onder: Heilige koeien wordt in India nog altijd ruim baan gegeven. De geelgroene riksja's rijden op gecompriëerd gas (CNG), dat relatief schoon en goedkoop is.

Volgens 'i Watch India' zijn Indiërs erg productief... buiten India. China en India hebben beide een grote diaspora, ook in het Westen, vaak hoog opgeleid en ondernemend. India heeft deze diaspora broodnodig. India's relatie met China, ondanks de grensconflicten en de economische en geopolitieke competitie in de regio, is van groot belang voor de toekomst van India, Azië en de hele wereld. Samen stellen zij de dominante positie van de VS en de EU als belangrijke medespeler aan de kaak. Dit is bijvoorbeeld van groot belang bij de aankomende onderhandelingen in Kopenhagen in december over mondiaal klimaatbeleid.

Actuele thema's

Dit themanummer van *Geografie* zet India in de schijnwerpers. India is buitengewoon interessant voor geografen: de enorme verscheidenheid binnen dit land dat eigenlijk een subcontinent bestrijkt, de verschillen tussen Noord en Zuid, tussen steden en platteland, de enorme urbanisatie, de erfenis van het kastenstelsel, de interactie tussen de Indiase deelstaten en tussen India en haar buurlanden, de ecologische vraagstukken.

In dit nummer hebben we voor een aantal actuele thema's gekozen. Het gaat daarbij allereerst om de groter wordende rol van

bijdrage van de industrie in het BNP, het lage aantal buitenlandse toeristen, de povere export, de bescheiden omvang van buitenlandse investeringen, de lage landbouwproductiviteit, het lagere inkomen per hoofd van de bevolking en de omvangrijke armoede.

India's relatie met China is van groot belang voor de toekomst van Azië en de hele wereld

India in de mondiale politiek, en de geopolitieke dimensie van die rol. Daarnaast is er volop aandacht voor de Indiase samenleving, de snelle urbanisatie en de rol van de *civil society*. Meerdere artikelen zoomen in op Mumbai, de stad die symbool staat voor de grote tegenstellingen en de dynamiek van de Indiase samenleving. Mumbai is niet alleen de *Gateway to India*, maar ook in de andere richting een *Gateway to the World*.

Gertjan Dijkink analyseert het buitenlandse beleid van India en de geopolitieke visie erachter. Frederick Noronha belicht hoe de Indiase *civil society* (ngo's en andere initiatieven vanuit de samenleving) op een slimme manier gebruikmaken van internet. Isa Baud beschrijft hoe de armere stedelijke bevolking dankzij wijzigingen in de grondwet meer toegang tot de politieke macht heeft gekregen maar ook steeds meer tegenstand ondervindt van de middenklasse – vooral in Mumbai.

Jan Nijman neemt de verschillende dimensies van Mumbai als postkoloniale wereldstad onder de loep. Aan de ene kant is Mumbai een knooppunt in een mondiaal stedelijk netwerk, aan de andere kant een stad met sloppenwijken en lokale tegenstellingen. Over het leven in de sloppenwijk Dharavi, zoals verbeeld in de bekroonde film *Slumdog Millionaire*, gaat de bijdrage van Stan van der Heijden.

De laatste twee artikelen introduceren twee thema's die de milieuproblematiek en duurzame ontwikkeling raken: Maarten Bavinck schrijft over de rol van de staat en traditionele raden bij de visserij in Tamil Nadu. Peter Druiven belicht de gevolgen van de klimaatverandering voor het subcontinent India, en het klimaatbeleid van India tot nu toe. Ten slotte brengt Peter Druiven India in de klas aan de hand van een aantal thema's en suggesties voor opdrachten. •

Op www.geografie.nl staat een tabel waarin India op sleutelindicatoren (demografisch, economisch, sociaal, defensie) wordt vergeleken met China, de VS, de eurozone en Nederland.